

Szerkesztői iroda:
A KIADÓHIVATALBAN,
Kovács
a lap szellemi részét illető közle-
mények küldendők.

Kiadó hivatal:
WOKAL JÁNOS KÖNYVKERESKEDÉSE
Kovács a hirdetések s előfizetések
bérmentesen küldendők.

Kéziratok nem adatnak vissza.

KÖZÉRDEK.

Vegyes tartalmu heti lap.

Megjelen minden vasár-
napon egy nagy íven.

ELŐFIZETESI FELTÉTELEK
Helyben házhoz hordva, vagy
vidékre postán küldve:

Egész évre	4 frt.
Fél "	2 "
Negyed "	1 "

HIRDETMÉNYEK DIJA:
3 hasábos petit sorért, vagy ennek
helyéért 5 kr. Bélyegdíj külön 30 kr.
Nyilttér sora 15 kr

Földbirtokosaink figyelmébe!

(G.) Nyolcz esztendei anynyi phasion keresztül vitt munka után készen van az új kataszter, s az egyéni felszólamlások érvényesíthetősége a határidő kitűzetett. Még egyszer és utóljára lehet a birtokososztálynak hozzá szólani és kimutatni, hogy a munkálat eredménye arányban van-e a reá fordított teméntelen idő- és költséggel. Nem tagadhatjuk, egész szerkezetében, az ország különböző termelési vidékei földjövödelmének egymáshoz, helyes arányba hozásában, a régihez képest tetemes javulást mutat az új munka, de egyes járáások és községekre nézve, eltekintve attól, hogy a részletes felmérés nélkül, mely az erdélyi részekben a tagosított határokat kivéve, nem történt meg, egyes birtokosokra nézve jelentékeny hibákat mutathat fel — lehetetlen kételyünket ki nem fejeznünk, a földrészletek helyes osztályba sorozhatása felett, midőn szemünk előtt láttuk, hogy az oly fontos működés keresztülvitelére, a folytonosan változott kir. becslobiztosoknak, egy-egy községre alig pár napi idő engedtetett, s annak felülvizsgálása, a különféle bizottságok által, mindig csak futólag, nagyjában történt. Figyelmeztetjük és felhívjuk azért a birtokososztályt, míg nem késő, érdekei megvédésére, felszólamlási jogával élni, annyival is inkább, mert megyénk tetemes része a szomszéd törvényhatóságok megfelelő jövödelmezőségű községeivel szemben megterheltek látszik.

Az új földadó kataszteri telekkönyv és egyéni birtokívek, mult hó végével, minden községbe megérkeztek és 60 napi közzemlére vannak kitéve s ennyi idő alatt a községi előljárással által minden birtokosnak azonnal kézbesítendő értesítvény vételétől számítva hatféle tekintetben van jogosítva a földbirtokos felszólalással élni. Nevezetesen, ha valamely földrészlet adókötelesnek soroztatott, mely adó tárgyát nem képezi, vagy megfordítva, ha adóköteles földrészlet a munkálatból kihagyott, ha valamely földrészlet többször

vagy nem a saját községének telekkönyvébe vételt fel, vagy nem az igazi tulajdonos nevében van bejegyezve; ha a földrészlet térfogata hibásan van felvéve, ezek oly tévedések, melyek kiigazítását, ha elmulasztaná, később is, természetesen sokkal több utánjárással, eszközölhetni fogja a birtokos, de helyrehozhatatlan mulasztást követ el mindenki, ha a következő czimeken tehető felszólamlását meg nem teszi, ha t. i. valamely földrészlet nem a megfelelő miveltési ág alá foglaltatott, ha a földrészlet nem a megfelelő minőségi osztályba soroztatott, s végül, ha a földrészlet a becslobiztoson belől fekvő, határozottan megjelölendő más földrészlettel összehasonlítva egyenlőtlenül soroztatott, mert a földek miveltési ága és osztály határozása szerint megállított tiszta jövödelem szolgál alapjául, már folyó 1884. éven kezdve, a földadó kivételnek, s ha most elhanyagolja e czimeken a sérelmes, adóalap kiigazítását, többé nem segíthet magán valószínűleg évtizedeken át, míg csak új kataszter nem készül.

Nézze tehát gondosan keresztül minden birtokos még pedig nem csak a saját birtokívet, hanem az egész község kataszteri telekkönyvét, hogy nem fordulnak-e elé a fenti felszólamlások tárgyait képező hibák, s érintkezésbe lépve többi birtokos társaival a célzatosabb elérése tekintetéből, ellenmondások kikerülése végett egyetértve állítsák meg a valóban sérelmes tételeket és e megállapodás alapján tegye meg mindenik akár előszóval, akár írásban az illető község előljárásságánál, illetőleg a körjegyzőnél indokolt felszólalását, határozottan kitűntetve, hogy mit vél sérelmesnek s miképp véli azt kiigazítandónak. Igen szép tere nyílik itt minden értelmes birtokos és községi előljárásnak, főleg a körjegyzőknek, a földmiveltő népet is figyelmeztetni sérelmére, s bemondatni velők, illetőleg írásban elkészíteni részükre minden terhelő esetre vonatkozólag felszólamlásukat; a tömeges egyértelmű felszólalások inkább fel fogják hívni egy a kir. becslobiztos,

mint a járási bizottságot az alaposabb vizsgálat és orvoslásra. De másfelől vigyázni kell, nehogy az ugy is el nem érhető nagy adó leszállítás reményében tulságba menni, a méltányosan elfogadható munka minden részleteinek megtámasztásával a becsusztott egyes hibás részletek kiigazítását kétségessé tegyék.

A felszólamlások mikénti keresztülvitelére, részletes tájékozás végett, utaljuk birtokos társainkat a pénzügyminiszterium által e tekintetben kiadott, s minden községbe megküldött „Utasítás“ figyelmes elolvasására, melyet a községi előljárárt tartozik minden érdekelt félnek előmutatni.

Városi közgyűlés.

(Febr. 1.)

A megyei tisztújítással Nagy-Enyed város három erőt vesztett tisztviselői közül. Egy hónapig a megmaradt tisztviselők az erőyes és buzgó polgármesterrel „kihúzták“ a dolgokat, de tovább hagyni az üresedésbe jutott helyek betöltését nem látszott ezírányosnak. Sajnos azonban, hogy éppen városi ügyek vitelére alkalmas egyének hiányában a mai napra kitűzött választás sem sikerült teljesen, s azt belátta már előre az e tárgyban összehívott értekezlet is, mely — miután két jeles férfiai ezuttal legalább — hivatalt vállalni, körülményei miatt, hajlandó nem volt, az első tanácsosi, és a gazdasági tanácsosi állomást üresedésben hagyni, a főjegyzői és a rendőrtanácsosi állomást pedig betölteni javasolta. Így is történt.

A képviselők szép számmal gyűltek össze. Kovács Gyula polgármester üdvözlővén a megjelenteket, előadta a körülményeket s ehhez képest ajánlotta a tisztviselői helyek betöltését. A közgyűlés megnyugodott ezen — különben is csak a folyó évben fenntartandó kivételes állapotot, s az árvaügyek vitelével Benkő Márton tisztügyészt bizta meg illő tiszteletdíj mellett, az árva ügyekben szükségessé válható tisztügyészi vélemények megtehetése végett pedig O. Veress Gábor ügyvédt tiszteletbeli ügyésznek választotta. A rendőrtanácsosi állomásra a város veterán tisztviselőjét Sebessi Ádámot szölitotta elő nyugalmából a közbizalom, míg a főjegyzői állomást Horváth József volt segédszolgabíró, béldi birtokossal töltötte be. A megválasztottak ékes szavakkal köszönték meg a választást az eskü letétele után. — A város a mult évben igen értékes

TÁRCZA.

Az öreg Makó vétke.

— Székelyföldi rajz. —

A bálványos vár felett hirtelen nagyot dördül. Vész terhes fellegeket hajt elő a nyugati szél. Nehéz idő készül. Mindenkit ismeretlen félelem lep meg. Már több helyt a fejszét is kivágták az udvar közepébe.

Én istenem! csak jégtől őrizd meg határunkat, hiszen már eleget szenvedte e szerencsétlen falu csapásait. Tavaly az egér pusztította el vetéseinket, azelőtt meg a jég paskolta el épen ilyenkor a sarló elől az érett gabonát. Mi lesz ebből, ha mind így megyen? S pedig lenni kell most is valaminek! Mikor ilyen emberből szakad ki a lélek, ki a halált ilyen sokáig megcsalta, lakolni kell azért az életben maradtoknak. Bár még aratás utánig tartotta volna meg isten, ha már ilyen hosszúra nyújtotta életét. Hiszen én istenem! mi marad három napi zivatar után a mi szegény határunkon, pedig aztán azt ne is várja senki, hogy addig megszűnjék a mindjárt kitoró égi háboru, míg ezt a falu átkát el nem takarítják a föld színéről. Most két esztendeje, épen ilyenkor halt meg az vén tosz Simon Márís s azért is meg kellett szenvedni az egész Futásfalvának, most pedig a vén Makó miatt támadnak a falu ellen az ördögök.

Nem is volt jóféle ember az öreg. Akárki mit mond, az ördögökkel volt cimboraságban. Mikor a mostani szük világban alig jut a leghosszabb életű embernek 80 esztendő s ő már a 105-dikben járt! Az ilyen még sem tiszta dolog. Nem kell messze menni, hogy megismerhesse akárki. Már csak az, hogy ugy kicsufolta szegény rokonait, azt a

„jóravaló“ Marti Pistát, meg az a „jámbor állat“ (igen jámbor) Nagy Miskát. Milyen buzgósággal láttak utánna három álló hétig, a mig olyan nagyon beteg volt. — S tessék! mi lett a hasznuk belőle! Az egyiknek sem hagyott egy batkát sem, pedig megígérte, hogy mint gyermekes emberekről meg fog emlékezni rölük. No meg is emlékezett szépen, ugy hogy még azt a házat is melyeknek szarufáit saját kezökkel faragták ki, máshová testálta. Vihette ezért Pistáné minden nap a jó csirke becsináltat — mert már a kőmény maglevés nem is tudta enni; fásaszthatta a szegény Miska ugárlás közben, árpaszalmán tengetett lovait, hogy a városi dokort kétszer hozza ki a három hét lefojása alatt. Szegények! Most az emberektől is szegyenlik magokat, mert hiszen — megvallva a „tiszttát“, — rájuk is talált, hogy „minden szentnek maga felő, hajlik a íkeze.“ Mindakettő megakarta a másikat előzni a szivességben, hogy jobban tetszedjék a vén zsgorinak. Ez pedig a falu czégerének tette ki őket. Ilyen hallhatatlan igazságtalanság minden jó érzésű embert kihoz a sodrából. Ők magok csak azért nem zugolódnak, mert jól tudják, milyenek az emberek: még inkább felkapnak vele, ha látják, hogy rosszul esik.

Hát aztán ez a nagy zivatar, melyet czimborái, az ördögök hoznak végtiszesség tételére! Milyen nagy inséget hozhat az egész falura. Csak hogy — hála Istennek — ez már az utolsó. Nincs egy is több ilyen — a rendesenl tovább élt ember az egész faluban.

„Az ég mind sötétebb lesz, a villámok mind sürűbben és vakítóbban hasítják meg a töltött fellegeket, hogy út nyíljék az alómlásra készülő víztömegnek. Az az egy vigasztaló, hogy a felleg fekete és nem szürkés fehér, mert ha ilyen volna, lehetne keresztet vetni az idej aratásra. Még azonban csak a falu felett levő erdős hegyig húzódtott a már megnyílt felleg, barázdáson öntve alá a

vizet. Most tisztelendő ur — mint máskor is nehéz idő alkalmával — meghuzatja a harangokat, hogy templomba gyűlve kérje a nép a szentek s különösen a boldogságos szent szüz közbenjárását a zivatar elhárításáért. A legtöbben azonban, kik értesülve voltak az öreg Makó haláláról, tudták miben van a dolog nyitja s egyenesen a vén Makó bünös lelkeért s a kiszabadult ördögök visszaparancsolásáért imádkoztak. És ime az imádság talált meghallgatást, vagy a szél vett más irányt — bármiképp de isten jóvoltából a zivatar a hegy ormón szöpen elhuzódott s a torjai Búdös felett keresztül átment Moldovába. Bizonyosan tönkre tette ott az egész törökbuza termést s jövöendőben legalább is két olyan drága lesz a hizott disznó.

Nagy rettegés közt telt el a két nap, mert a harmadikat a halottkém jó ismerősei kérésére es saját bölcs belátásából is elengedte, s így másodnapon eltemették a megbold . . . azaz hogy az elkárhozottat. Az isten megörizte a mezőt a jégveréstől; a falut nem érte csapás, s így a néhai vén Makó emlékével e részben kibékültek, de a megcsalt rokonokon még sokáig sajnálkoztak. — És hogy is ne, mikor ugy csuffá tette őket! S bár valakivel tett volna valami jót a sok összezugorgatott vagyonnal. De e helyett a leghaszontalanabb prédaságot követte el, mintha bizony mindenkinek papnak kellene lenni. Nem gyöz eleget csudálkozni az ember rajta, mi hozhatta az öreget arra a gondolatra, hogy vagyonát egy messze levő iskolának hagyja, melyben az ő rokonai aztán semmit se fizessenek a deáknak s mégis tanítsa őket.

Sokan gyalázták még az öreget ezen tettéért, de mikor elterjedt a faluban a hir, hogy a Marti Pista fiát Szent-Lélekre — a hol az a nagy búcsú szokott lenni, — a Nagy Miskáét pedig Csik-Somlyóra, a hol az a jó kender terem — hívták meg plébánosnak, csudálkozva kiáltottak fel: „lám ki hitte volna!“ **Bodor János.**

vásárt kötött, megvevén a Horváth Ferencz féle n.-enyedi és apahidai birtokot. Ezen birtokon a magyar jelzá- hitelbanknak 19 ezer frt törlesztési kölcsöne lévén, gyeze, (6 1/4 %), ezen adósság átvállalásában a közgyű- lés is beleegyezett, s határozatát a megyei közgyűlés jóvá- hagyása alá bocsátotta.

A városnak egy 127 holdas, és 7 kisebb darabban levő birtoktete haszonbérbe levén kiadandó, a haszonbéri feltételek megállapítása után a közhírré tételre a haszon- bérbe adással a tanács bízott meg. Előre is felhívjuk erre az érdekelt gazdaközönség figyelmét.

Polgármester bejelenti a december hó végével meg- ejtett pénztár vizsgálat eredményét, mely szerint a bevétel 94.201 frt 75 kr. a kiadás 92.078 forint 17 krt tett, pénztármaradék: 2123 frt 58 krt tett. A pénztárt rend- ben vezetettnek találtatott.

Nagy-Enyed város hites polgárának lenni bizonyára szép dolog, főleg ha a város gyarapodik, polgársága min- den szépért és nemesért áldoz. Ily szempontból mindig sokan vannak, kik az 50 frt polgárosítási díjt szívesen lefizetik. Így Polgári Lajos és Kis András polgárfiak a szabályszerű 5 frt illeték mellett, Székely János, Cserevényi Mátyás és Polonyi Domokos pedig a rendes díj mellett a polgárok sorába felvették — s ezzel az érdekes gyűlést a polgármester, a tanusított buzgalom megköszönése után, eljenzés között bezárta.

LEVELEZÉS.

Alvincz, 1884. január hó 30-án.

Örömmel sietek tudatni e becses lapok t. olvasói- val egy valóban közhasznú dolgot; helységünkben a köz- ségi magtár, ez az uszorás-kölcsöntől megóvó intézkedés — megalkult, életbe lépett.

Teleky József szolgabíró ur, mult év október hó 6 án 2574. számú leiratában felhívta az előjáróságot a községi magtár életbe léptetésére. Ezt a leiratot október 21-ikén tartott képviselői gyűlésen tárgyalta, örömmel magáévá tette, s egy bizottságot küldött ki kebeléből egy alapszabály tervezet megkésztetésére, mely bizottság a ter- vezettel elkészülvén, a képviselő, úgy az egész alvinczi járás képviselői elfogadván. eredetiben — megerősítés vé- gett felküldött megyénk alispánjához. Ugyancsak mult év december hó 26-dikán tartott képviselői gyűlésen meg- választatott a kezelő személyzet, ugymint magtárnok: Butyka Leopold, ellenőr: Mátyás Mikolaj, bizottsági tagok: Batta Bertalan, Zsoszán Kozsárdin és Sára Manóila. — Magtár helyiségül egyelőre a város házának padlása szem- meltetett ki. Az adományok beadása folyó hó 29-én már kezdetét vette. Legyen üdvözölve a kezdeményező, legyenek üdvözölve a végrehajtók.

Nem lesz felesleges az alapszabály tervezetét főbb vonásaiban is ismertetnem. Ezt örömmel fogadják azok, kik eddig azt nem olvashatták, s tudomást vehetnek a kezelésről, a teendőkről, s meg fognak ennek olvasása után nyugodni azok is, kik ezen magtár létesíthetőségének ellen- zői, s végre meggyőződhetnek annak tiszta s pontos

kezeléséről. Különben erre elég biztosíték a kezelő sze- mélyzet megbízhatósága.

Czélja a községi magtárnak a községi szegényebb sorsu lakókon szükség esetén, különösen aratás előtt segí- teni, s ez által őket az uszorás-kölcsöntől megóvni. Továbbá a községi vagyon szaporítás. Alapját képezik: a községi képviselő által vagyoni állapot tekintetbe vételével három osztályba sorozott községi birtokosok és lakóok 3 évi gabona adományai, még pedig az első osztályba sorozot- tak 20 liter, a 2-ikba 10 l. a 3-dikba 5 liter kötelesek 1883, 1884 és 1885. évekre befizetni, tisztabuza, rozs, vagy törökbuza gabona nemből. S végre önkéntes adományok.

Kezelő személyzet: egy magtárnok, egy ellenőr, elől- járó s jegyző mellé a képviselő által e czélra kinevezett két bizottsági tag. Ezeket ellenőrzi a képviselő.

Az adományokat a magtárnok az ellenőr jelenlété- ben veszi át. A ki kölcsönt akar kapni, kérésével az elől- járó, jegyző s az e czélra kinevezett két bizottsági taghoz fordul, kik meghallgatva a magtárnok javaslatát két jót- álló kezessége mellett utalványozzák a kölcsönkért mennyi- séget, azzal a feltétellel, hogy az mint legfeljebb 1 hectoliter; s ennél nagyobb és több kölcsön egy évben nem élvez- hető s nem adható. Mint kamat — tekintettel azon körül- ményre, hogy a kölcsön mindig száraz gabonául, s read- szerint éppen tavasszal s aratás előtt nagyobb czélja ön- értékű gabonában adatik, s tekintettel, hogy a magtár vagyon gyarapítás, s végül tekintettel, hogy a vissza- adandó gabna még apadásnak van kitéve, 20 liter után 5 liter gabonában állapítatik meg.

Kölcsön csak a községi lakósnak adható — két jót- álló által aláírt kötvényre s a bizottság utalványozása mellett. A kamat a tőkével ugyanazon évben fizetendő vissza, a kitűzött határidő meg nem hosszabbítható. A törökbuza visszafize- tése november előtt nem történhetik. A ki köteleességét 8 nap alatt nem teljesíti, azon adóssága felhajtatik, s a végrehajtási költségeket az adós hordozza. Magtárnok va- gyonával felelős a reá bízott gabonáért.

Az előjáróság a magtárnok számadásait megvizsgá- lás végett a községi képviselőnek előterjeszteni, s a köz- ségi számadásokkal együtt a tekintetes alispán urhoz fel- terjeszteni köteles. Ugy a magtárnok is köteles haladé- talanul jelenteni a hátralékosokat.

Midőn a gabona mennyiség annyira szaporodott, hogy az mint gabona czéljának megfelelően nem kezelhető, s mint gabonát nem igénylik, az ily gabona mennyiség el- adatik s az ára, mint pénz takarékpénztárban helyezendő. Ezt azonban időről-időre a képviselő határozza meg.

Mint községi vagyon, ha az elárusított gabonából évenként befolyó összeg a kamatok tőkésítésével oly ösz- szegre érrend el, a melylyel a község java más módon el- érhető lenne — ezen jónak vélt czélra lesz fordítandó a képviselő határozatának — a tekt. alispán ur általi jóvá- hagyása után.

A magtár azonban a szükséges gabona mennyiség- gel érintetlenül saját czéljának megfelelően tovább ke- zeltetik.

*

A lakóok osztályozása megtörténvén, az első osz- tályba Alvinczről soroztatott 23, a 2-ik osztályba 55, a

3-ik osztályba 79 egyén. Borberekből 1-ső oszt. 8, 2-ik osztályba 46, 3-ik osztályba 104 egyén. Sibusánból 1-ső oszt. 3, 2-ik oszt. 23, 3-ik oszt. 58. Összesen a három községből 3105 liter.

Nem fog ártani, ha a bizottság figyelembe veszi a többféle véleményű emberek véleményét, s a magtárnok részére nyugtatványokat készítet, melyeket az kitöltve, a gabonam behozójának kézbesít. Az sem lesz felesle- ges, ha daczára a biztos helynek, mely tüzesetnek nincs ugyan kitéve, a gabonát tűz ellen rövid időre, de biztosítja. Ezeket a legközelebbi gyűlésen eligazíthatja.*)

Levelem bezárva azon kérdést intézem az olvasó- egyet részére tartandó táncvizsgálat rendezésével meg- bízott, kinevezett bizottsághoz, hogy: működésükkel hol késnek az éji homályban?

r. l.

Somoskeőy naplója.

Somoskeőy nevével sokszor találkozok az olvasó a napi sajtóban. Mi rejlik e rejtélyes alak mögött, a ki a philadelphiai kiállításán egy császárnéval sétál karon fogva, majd börtönbe kerül lopás miatt; ma mint diplomata tanácskozik Mac-Mahonnal, a következő napon mint book- maker a párisi lóversenyeken szerepel. Ki ez a rejtélyes alak, a ki százféle alakban merül fel, a salonokban és le- bujokban egyaránt szerepet játszik, a minisztereknek ta- nácsokat ad a keleti kérdésre vonatkozólag, s pisztolyal kezében kényszerít gazembereket gonosz tettek elköveté- sére. A rendőrség egy nemzetközi tolvajsözöveget fejt gyanítja benne, neve minden nagyobb lopásnál felmerül s talán nem alaptalanul.

A kalandor nevére Londonból, legutóbbi tartózkodó helyéről, napok óta sok levél érkezik azokra a budapesti helyekre, a hol itt időzése alkalmával az ismeretes ur leginkább megfordulni szokott. Ez arra látszik mutatni hogy Somoskeőy Budapesten van. A leveleket, mint kéz- besíthetetleneket, a posta visszatartotta.

A „P. Lloyd“ egyik munkatársának kezébe egy napló került, mely (ha valódi) nagyon érdekes; e napló 1876. okt. 12-től 1876. december 24-ig terjed s e há- rom hónapból is látni, hogy mily mozgalmas élete van ennek az embernek.

A napló elején Somoskeőy bűnbánónak mutatja be magát, ki eddig rossz utakon vándorolt, most azonban a becsületesség útjára akar térni. Hogy mi vétkeket követett el naplójának kezdetéig, arról semmit sem hallat, — de mindig ifjúkori bűneiről és eddigi tévedéseiről beszél, melyeket ismét jóvá akar tenni; itt-ott, minden óvatos- sága daczára is megjegyzések csuszak ki tollából, me- lyek őt nagyon gyanus világitásba helyezik és nem je- lentéktelen táplálékot adnak a rendőrségnek azon gyanu- börtöm helyein eredményesen lehetne megkísérteni.

*) Megelégedéssel vesszük tudomásul, hogy a községi takaré- k-magtárak létesítésére tett felhívásunk oly szép eredményre vezetett az alvinczi járásban. E jó példa, mely oly szerencsésen oldotta meg gyakorlatilag feladatát, a többi járásokban is követésre találhatna. Itt ismétéljük, hogy nemcsak gabona, hanem bor takaré- k-tárakat is le- het állítani, melyre megyénkben számos példa van, melyet megyénk bő bortermő helyein eredményesen lehetne megkísérteni.

Diák-bál előtt.

(Apocalypsis.)

A ki számítani nem tud, tegyék meg bálrendezőnek s rögtön belejön. Mikor lesz, hogy lesz, mint lesz? mi- lyen legyen a díszlet, a decoratio, vékony vagy vastag a girland; hatos vagy nyolczas a stearin és hogy . . . és hogy . . . Jaj, de baj, kinek négyesei nincsenek, ki tudja hátha nem is kapok? De hát akkor mire való az az ordó? tábornoki csillag, mely előtt minden törpeségnek szalutálni kell; de megis hátha annak az angyal alatt- valónak, más „uralkodója“ van? . . .

Itt nincs más mód, mint a homályos bizonytalan- ságnak adni át magát. Ki tudja jobbra fordulhat?

— Levelet kaptam, — szól egyik bálrendező col- legájához — biztosan jönnek.

— Biztosan írták?

— Pompás, minden jól megy, én is tudok három vendég biztos jöveteléről, azt írták „ő“ is itt lesz.

— Dicső!

Nagy a mozgalom a szivekben! Isten esodája az a kalendarium, hogy olyan lassan mutat. Ha lehetne moz- gatni, mint a mánuust! Nem lehet! Ipszilándy Mátyás keményen kuralja magát, szeretne ügyesen kiállítani. — Csak haját ne vágatta volna olyan kurtára, nem szép a — kurta haj. Hentes Pista revocatiót tart — a hatodik figurából. Az öt első még elesuszik, „urak-hölgyek,“ pá- rok itt kezdik, még hagyján, hanem a hatodik figurában produkálni kellene valamit. „Visitánál“ egyebet nem tud kisűtni. Egész éjjel pedig csak nem visítázhattunk. S neki mégis egész éjjeleken nem megy ki a „visita“ a fejéből.

Nem is esodálkozhatni különben, kerek esztendeje ide-oda, hogy a tánc nem járja. Majd rendezi a máso- dikát, az első alatt profitiroz valamit.

A borbély már biztosította a külső sikert, előre abonátatott 1884. febr. 9-re. A külső sikertől pedig igen sok függ!

Általában a „gond“ mindenkit elfogott, éjjelenként pedig gyötrő álmok fénygetnek mindenkit. A nagy nap (Jom kipur) czéltáblája lett a gondolatnak, érzelemnek, álomnak. ábrándnak; általános a készülődés. A szélrózsa minden irányból naponként megnyugtatóbb hírek ér- keznek. Az a mormogó levélhordó, ha tudná milyen jó híreket tart a táskájában.

— Jönnek!

— Brávó! Az általános előirányzat 60 pár táncost számít (névszerint elő tudja, ha kell számítani, ott van a központi irodán előjegyezve).

Az előleges költségvetés pedig mindig tulszárnyal- tatik. (A pénzügyminiszter budget-je világos példa rá!)

X. barátom N. kisasszonyt kétszer diktálta be, csak- hogy annál biztosabban jöjjenek!

A rendezőség tör, ront, bont, javít, tervez, díszít, rendez, tánczol — gondolatban. A jövő héten pedig igen biztosan a „Nemzeti szállodában.“ Az egyik kifőzte már milyen lesz a front; másik a csillárokkal van tisztában, harmadik a szőnyegezést vette czélba, arra pedig, hogy mint fog mulatni előre kontozik. Én nem hiszem, hogy a szép Károly bácsi neve napján tűzfénnyel rendezett (mind a rendezés van az eszembe) jégaszaláson látott volna valaki egyetlen cipészt, egyetlen szabót, egyetlen mosónét, mindnek sok dolga van.

Tömegesek a megrendelések.

Hanem a négyesekkel jól állunk!

Első négyesem — nincs.

Második — lesz.

Harmadik — kerül.

Negyedik — akad.

Ötödiket — rendel az isten, s hátha hatodik nem is lesz! Dehogy nem! Az van. A hol kopogtattam, csak a második ajtónál mondták „szabad!“

A diáki osztályoknak két szélsője drukkol főkép. Az első évesek most teszik le a remeket, ki tudja sikerülhet-e? Az utolsó évesek kinézéssel vannak. Maholnap itt az ideje . . . Ha most sem találunk valakire . . . Biztat a remény!

Még a királytyal is lehet diskurálni. A hadnagy- gyal jól vagyok, ez jól B. kapitányval, a ki is C. ör- nagygyal bruder, kinek pedig D. tábornokkal közvetlen összeköttetései vannak és a ki . . . és a ki . . . vele — a királylyal naponként találkozok.

X. barátom jártos Y.-ékhoz, Y.-ék pedig közker- tesek a Z. családdal, a kik igen közeli rokonságban álla- nak a nemes és nemzeti V. családdal, kiknek szeren- eséjük van királynémat magukénak vallani, s így nem valószínűtlen a remény, hogy én vágyaim széles távolát áthidalhatom X. barátom jussán s megkérhetem N. N. kisasszonyt a második négyesre.

Minden jel arra mutat, reményem szerencsésen horgonyt vetend a második négyes üde partjain . . . És ez az irányadó!

A kinek második négyese van „az nem lehet bol- dogtalan.“ Mint egy „fűzfa“ ágai bugjálk vala:

„Szerelmes párok némán lejtének,

Mozogni látszik a föld is velek . . .“

jának, hogy egy nemzetközi tolvajbanda feje. Így péld. Philadelphiából október 10-én „különös ügy miatt” gyorsan el kellett utaznia. Október 19-én New-Orleansban van és különösen ügyel arra, hogy ne találkozzék a konzullal vagy annak embereivel, s több efféle.

„Isteni sugallat folytán — így szól első feljegyzése — 1876. okt. 12-én délutáni 4 órakor Canandaignában (Amerika) egybekeltem miss Sarah Gibsonnal, egy jó módú yankee-család 26 éves leányával.”

Nejével aug. 2-án regényes módon ismerkedett meg Philadelphiában az Atlas fogadóban. Gibson kisasszony szülei ebben a fogadóban lakott; Somoskeőy mint dr. Atkinson gyakorló orvos, ugyanott. Sarah kisasszony, a ki mellbeteg, gyöngye teremtés volt, aug. 2-án a kiállítás palotájában eljött. Hazavitték a fogadóba, lefektették s dr. Atkintont hívták hozzája. Ez hamar meggyógyította. De (sajátságos dolog, jegyzi meg itt Somoskeőy hogy itt mindenki rögtön megkedvel) Sarah beleszeretett s mielőtt elutazott, betegje megvallotta neki szerelmét, azzal a megjegyzéssel, hogy hajlandó kezét nyújtani neki, ha szept. 4-én megjelen Canandaignában, hogy megkérje. Másnap Sarah kisasszony elutazott Philadelphiából. Somoskeőy is nemskára kénytelen volt ama „bizonyos ügyek” miatt elutazni és egyenesen Canandaignába ment, de — a mint megjegyzi — legkevésbé sem volt szándékomban megházasodni, mert érdeklődtem ált, hogy ismeretlen maradjak s mentől előbb visszatérjek Európába.

Nemskára nejével hajóra szállt, de ekkor is volt egy kis kellemetlensége.

„Este 9-kor a „karnalbank” pénztárosa egy embert küldött hozzám, mert vizgáztatlanságból (!) a bank pénztárából 21 font sterlinget vettem ki.”

A tengeren jövő terveiről ábrándozik. Szevilában akar letelepedni, hol senki sem ismeri, de kijelenti, hogy határozott szándéka még Amerikába visszatérni.

Kijelenti, hogy „imádja” a feleségét, a ki azonban mellbeteg s nem sokáig fog élni. (Valószínűleg ezért vette el.) A hajón egy izben kártyázik s nyer; ugyanakkor a kapitány s a főmérnök azzal gyanúsítják, hogy valakinek ellopta az erszényét. Ő le akarja lőni a gyanúsítottat, de aztán megelégszik azzal, hogy gazdagon megajándékozta a gyanúsítottat, mondván, hogy ez „nemes boszu.”

Nov. 18-án Európába érnek s 24-ikén már Páris egyik legegészségesebb vendéglőjében laknak. Ekkor így ír: „A keleti kérdést akarom kizsákmányolni, mint levelező Konstantinápolyba menni, a portánál magamat behízelegni, a bankároknak híreket távirni s így a tőzsdére befolyást nyerni. Eképen egy pár hónap alatt egy milliót szerezhetek magamnak.”

Sok fáradozás után sikerül neki About-val, a „XIX. Siecle” szerkesztőjével, s az „Agence Havas”-val szerződést kötnie. Ezek minden konstantinápolyi sürgönyért 100 frankot fizetnek neki. — Deczember közepén készül elutazni s feleségét egy kolostorba dugja, melyet a párisi érsek ajánlott neki. A kolostornak neje eltartásáért ígér havonta 500 frankot.

Decz. 11-én könyvek közt bucsut vevén a feleségétől, Bécsen keresztül Budapestre utazik. Ujra megfogadja,

A bálnendezők „keze-lába” ugyszólván a — rőfős-kereskedők. Isten nem teremtett jobb embert, mint ezek. Maga a megtettesült készsége szolgálát mindannyia. — Nemesak, hogy a kelmet bőven mérk s olesón, hanem a rendezőknek szükséges „tájékozást” is pontosan és ingyen „szolgálják.” Kik vásároltak, mikor, mennyit, milyen színt, milyen masszát; a mama is jó-e, vagy csak „garde-dame” lesz a kisasszonynyal; hosszú uszályt viselendek-e többen, vagy a kivágtott öltözék lesz tulsulyban? Mindezek meg egyfelől a rőfősöknek semmibe sem kerülnek, másfelől a rendezőség igen nagy hasznára szolgálnak.

Egyáltalán úgy tetszik, még a maszkos bál titkai sincsenek „pecsét alatt” mindaddig, míg a singes kereskedők árulják a — posztót. A „fűszeresek” hiszem s nemcsak — tudom — ebben a tekintetben sokkal megbízhatóbbak a közönség, sokkal megbízhatóbbak a rendezőség részéről.

Ki tudja, hány font mandula, kávé fogyott el Cirenernél? Senki! — Ki nem tudja, hány bali ruhának való fogyott el Simalyánál? Senki!

Lélekszakadva rohan egyik barátom be:

— Te fiu! láttam N. kisasszonyt — frustukra!

— Hehehe! az csak szellemi frustuk, nem ér sokat!

— Már én barátom ebédre is megnézném.

— Csemegének meghiszem!

Ugy van most minden rendező, bálról álmodik s álommal táplálkozik . . .

Csak jöjjön már a várva-várt óra s a várva-várt ideál.

Barna diák.

hogy „becsületes étellel üti helyre eddigi hibáit, s ha ez nem lehetséges, golyót röpít fejébe, de előbb feleségét szülőihez haza küldi.”

Deczember 17-én érkezik Budapestre. Hogy milyen játékot üzött akkor a rendőrséggel, tudvalevő dolog. — Nemrég Pospichil is elmondta a törvényszék előtt, miként valósította Somoskeőy szándékát, hogy becsületes lesz.

Hogy mi lett nejből, a kolostorban maradt-e vagy haza küldte-e? erről semmit sem találunk a naplóban. Majdnem kívánhatnók, vajha halt volna meg mellbetegségében a kolostorban, mielőtt megtudta szerelmének tárgyáról a szörnyű igazságot. Tény, hogy Somoskeőy már 1877-ben közlekedett az itt is ismert lady Alice Yorkkal, a kire csak egyszer, decz. 16-án tesz célzást, midőn ezt mondja: „Irtam nőmnek és Alice Y . . . nak.”

Hogy ki az a nő, a ki állítólag egész tartományokat bir Angliában, s a kitől Somoskeőy pénzt kapja, — vajjon ez a nő nem csakkép-e, a ki arra van hivatva, hogy az iparlovag pénzét a rendőri gyanuval szemben látszólag igazolja, arra természetesen nem terjed ki a napló.

VEGYES HIREK.

— **A tűzoltó zenekar** serenáddal kívánt főispán ő méltóságánál névnapja elostélyén tisztelegni, mi azonban a több haláleset folytán beállott családi gyász miatt ezuttal elmaradt. — A theologiai dalkar dr. Magyar Károly főorvost és a theologiai akadémián az egészségügy rendkívüli tanárát lakásán felkeresvén, több szép dal előadásával lepte meg, mely alkalommal Bodor János IV-ed éves theologus csinos beszéddel üdvözölte a szeretett tanárt.

— **Károly napján** főispán ur ő mlgánál nagy tisztelgés volt, melyben a különböző testületek és egyesek siettek kifejezni tiszteletüket és jó kívánataikat. A m. tisztikar érzelmeit a t. alispán ur fejezte ki, mire ő mlgá kijelentvén, hogy nem barátja az u. n. conventionalis köszöntéseknek, a m. tisztikar üdvözlését annál szivesebben fogadja, mennél inkább meg van győződve arról, hogy üdvözlése az irányában érzett őszinte jó kívánságok valódi kifejezése volt. Többszörös éljenzéssel lett fogadva és kiserve méltósága ezen valóban szívélyes válasza, mely után minden egyes tisztelgővel kezét fogva, a testületek elvonultak.

— **Az új rendőrtanácsos** Sebessi Ádám, február 1-én délután a polgármester által hivatalába beiktattott.

— **Az ifjuság bálja** elé a legszebb reményekkel tekinthetünk. A rendezőség buzgalma, a megjelenésre készülők nagy száma s azon körülmény, hogy a „világba lépő” ifjuság, már régi szokás szerint, ez alkalmat választja az első nyilvános megjelenésre, — teljesen biztosítja a várt sikert.

— **Kérelem.** A nagyenyedi mükedvelő társulat t. tagjai tisztelettel kérem a társulat színműveinek, és az egyes szerepeknek beküldésére, az egyleti könyvtár rendezhetése végett. Török Bertalan.

— **A balásfalvi járás körjegyzői kara** Balásfalván folyó évi február 16-án, a nagy vendéglő termében zártkörű tánczigalmat rendez a körjegyzői nyugdíj-alap javára.

— **Halálozás.** Kis Zsigmondné, született Nyakas Rákhel folyó hó 1-én, 61 éves korában, Nagy-Enyeden elhunyt. — Béke poraira!

— **A nagyenyedi kiségitő takarékpénztár** f. évi közgyűlést február hó 10-én d. e. 11 órakor a város-ház üléstermében tartja meg. — **Tárgyai lesznek:** a mult évi üzlet eredmény bejelentése, a jövedelem felosztása iránti javaslat. — 2. Igazgatósági és egy felügyelő-ségi tag megválasztása. Miről az egyesület tagjai értesítetnek. — Nagy-Enyed, 1884. január hó 26-án. — A z igazgatóság.

— **A városi szegények segélyezésére** a mult január hóban a városi tanács 80 frt 50 krt osztott ki.

— **A földadó szabályozásról** szóló 1881. évi XL. t. cz. 9 §-a értelmében az 1884-ik évre már az új földadó kivétele rendeltetik el. Az egyes földrészletekre kivett földadó és földterhermentési járulék rövid időn ki fog tétetni a község házaknál azon ezélből, hogy ha ezen kivételek bármely részét az érdekelt fél magára nézve sérelmesnek tartja, az ellen az értesítvénytől számított 60 nap alatt felszólalhatson. Ezen életbe vágó körülményre előre is figyelmeztetjük olvasóinkat.

— **A közönség köréből.** Sok panaszt olvastam a hirlapokba némely postamesterek és postakézeltők goromba magokviseléséről a közönséggel szembe s lehet, hogy némely helyen az ilyen panaszok nem ok nélküliek. Legyen hát elismerés is róluk, a kik ezt megérdemlik. Én sokszor megfordultam a helybeli (nagyenyedi) postán, elmondhatom, hogy mind a t. postamester ur, mind az egész postatisztai személyzet a közönséggel szemben a leg-tisztességesebben jár el. — A kérdésekre minden harag nélkül a legrészletesebben felelnek, utasítással ellátják a kinek arra szüksége van. A nagyenyedi t. postatisztai sze-

mélyzet ezen tisztességes magaviseletére a közönséggel szemben, megérdemli az elismerést. Lőcsény.

— **Tűz.** Január 28-án éjjel 11 órakor, valószínűleg gyújtás következtében, a m. kórház jégpincejébe légett. A tűzoltó egyesület tagjai sietve vonultak a tűz helyére, azonban a szükséges víz későn érkezése miatt egyelőre csak védekezésre lehetett szorítkozni, s később eloltani és elhordani a megégett gerendákat. Óhajtható lenne, hogy a rendőrség nagyobb személyzettel jelenvén meg ily alkalomkor, a szükséges víz hordásra a fuvarral rendelkező tulajdonosokat utasíthassa; ez alkalommal is a tűzoltók nagyobb része kénytelen volt messze helyen levő kutakból hordani vizet.

— **A képviselőházban** nagy viták folynak a kormány azon javaslata felett, mely szerint a keresztények és az izraeliták között köthető házasságról szóló törvényjavaslat visszavételék. A többség „előreláthatólag elfogadja a javaslatot, utasítsa a kormányt, hogy a házassági jog szabályozása iránt alkalmas időben, megfelelő javaslatot adjon be.

— **Az előszobában.** Zágrábban történt. Egy elegáns külsejű ur jelent meg egy tanácsos előszobájában, a hol több hivatalosolga öblös pipákból kéjesen szívta a keserves trafikot. A belépő ur illedelmesen köszön s megszólítja az egyiket, hogy jelentse be. „Várjon, — mondja gorombán a szolgálta — a főnök urnál most egy másik ur van bent.” Az ur várt egy darabig, de aztán még egyszer oda fordul a szolgálhoz: „Mondja meg a főnök urnak, hogy sürgős beszédem van vele — én a b á n v a g y o k .

— **Önkéntelen utazás.** Egy oberwesseli kereskedő Andenachba utazott üzleti dologban. Miután ügyeit rendezte, a pályaházba ment s várakozott a vonatra, a melyen haza utazzék. Ezalatt egy mozdony érkezik az állomásra. A gépész leugrik a mozdonyról s eltűnik a váró teremben. Emberünk felhasználja az alkalmat, fölmegy rá s nagy kíváncsisággal nézegeti a gőzparipát. Kíváncsiságból egy esavart és egy fogantyut megfog, mire a paripa mozogni kezd, majd örült sebességgel dübörög ki az állomásból. A derék kereskedő magán kívül volt kétségbeesésében s csak egy mértőföldnyit utazás után tudta megállítani a rohanó lokomotívt. Az ijedségen kívül nagyobb baj nem történt, leszámítva azt, hogy 1300 márka büntetést fizetett.

— **Egy szép asszony életéből.** Sziléziai birtokán a napokban halt meg Henckel Donnersmarck grófnő, a kinek változatos élete kész regény. Egy orosz kézműves leánya volt. Mint árva leány Párisba vándorolt ki, a hol egy festővel ismerkedett meg s kötött szerelmi viszonyt. A festő igyekezett pótolni bárátñoje hiányos műveltségét s a szép leányból nemskára előkelő hölgy lett, s megirigyele azok sorsát, a kik két kézzel szórják a pénzt. A festőt nemskára cserben hagyta és egy öreg portugali diplomata neje lett, a ki háromszor oly idős volt, mint ő, de milliói voltak. A szép nő csakhamar átlátta, hogy e hitvány világban a sok pénz túléli az ifjuság bájait is. S azért bár sokat költött magára, a milliókból tudott a bankba is félre tenni, s mikor az öreg marquis milliói elfogytak, azt egyszerűen elkergette magától. Ez időben ismerkedett meg a fiatal Henckel Donnersmarck gróffal, a ki Párisba jött megizlelni a nagy világ élvezit. A szép asszony, a ki férjét koldussá tette és egyedül élt elegáns palotájában, viszonyt kötött a nála fiatalabb gróffal. A szerelmes pár — a gróf és a marquisné — hó óhaja volt egyházilag is egybekelni. De a marquis még élt. Vártak tehát s egyelőre az egyház áldása nélkül is boldogok voltak. — Egy szép napon az öreg büszke marquis, kit neje vagyonától és állásától megfosztott, a marquisné palotájába ment; — de minthogy a szolgálk nem akarták az asszony elé bocsátani, a lépesőn agyonlőtte magát. Végre tehát a marquisné özvegygé lett s a gyászidő elteltével nőül mehetett gróffához. — Idejét azután részint Párisban, részint férje németországi birtokain töltötte, a saját vagyonát azonban ő kezelte. Azóta sok idő eltelt, a szép asszony bájai elvirultak, ő maga pedig ájtatos vénasszony lett, ki élete utolsó éveit ugyszólván egészen az egyháznak szentelte. Több millióra menő vagyonát férje öröklé.

— **A román diák bika törtélménye.** A román diákot egy reggel az a meglepetés érte, hogy a község bikája megugrott s a közeli erdőbe ütötte fel tanyáját. Miután pedig a községben nem akadt bátor ember, a ki a bikát hazahajtani merete volna, a böles tanács statáriális uton elhatározta, hogy hajtóvadászatot rendeznek a bika ellen s lepuffantják. Hat lesi-puskást küldtek ki a veszélyes expedícióra, a kik aztán a bikát meg is lették, agyon is söröztették. Nagy diadallal vitték haza a kihült bika tetemét a község házához, hol husát a község lakói közt arányosan felosztották, hanem minden öröm közt van öröm is, ezt tapasztalták a jó román diák is, midőn a bika husát megfőzték s minden font hus között egy félfont seréket találtak. Ez még csak megjárna, ha a szomszéd falubeliek nem kapták volna fel ezt a tragikus históriát és nem kinoznák a szegény román diákot bikájuk szomorú históriájával.

— Egy érdekes történet III. Napoleon korából. Pavia marquisénál egy este éppen együtt voltak az ebédre meghívott vendégek. Ejjél elmúlt már, midőn belépett egy szolgáló s jelenté: „Ó felsége a császár!” Halottai esend állott be. Mindenki felállott, a ház ura legelőször. „Kérem asszonyom és uraim, — mondá a belépő császár — nem azért jövök, hogy zavarjam önöket, hanem hogy részese legyek Plató lakomájának. Miről beszéltek? — folytató helyet foglalva a marquisé jobbán — mert óhajtom, hogy a társalgás ugyanazon hangon s ugyanazon tárgyról folyjon tovább.” — „Akarja? — mormogta Paul de Saint Viktor. — talán itt is a zsarnokot készülő játszani?” — „A nőkről, ellenségeinkről beszélünk, ez a mi egész politikánk”, szolt végre Tainte Beuve. „Szerencsét kívánok önnek hozzá, Sainte Beuve ur.” válaszolta Napoleon. Ez guny volt, mert Sainte-Beuve a senatus ellenzékéhez tartozott. Két jelen volt orleanistát e szavakkal fegyverzett le a császár, a kik nem gondolkoznak úgy mint én, bátorságot adnak nekem annak bebizonyítására, hogy igazam van. A szintén jelenlevő Delacroixról megjegyezte a császár, hogy Franciaország szerencsés egy személyben két férfit birni: egy festőt s egy költőt. — Végre is Delacroix költő lesz és Hugó Viktor festő, — mondá kissé bosszusan Gauthier Theophil. A császár a marquisé füléhez hajolt s megkérdezte, ki az a ki éppen most szolt. „Hogyan, sire, nem ismeri ön Gauthiert, legjobb barátomat?” — „Gauthier? — kiáltott fel Napoleon — Hámmban az ő varázsa alatt állottam, műveit olvasván, vele utaztam s nem valék többé fogoly.” Gauthier meghatottan mondott köszönetet. — Tovább folyt a társalgás sok egyébről; a marquisé megjegyezte, hogy jöjjön el a császár máskor is és pihenje ki magát a Tuillériák ünnepélyességeitől. „Ah igen, — válaszolta Napoleon — csakugyan butító az ottani világ!” — Mindenki csodálkozva nézett a császárra, a ki egyszerre harsogó kacajban tört ki s — felismerték benne Viviert, a színeszek királyát, ki a csalódásig hiven utánozta III. Napoleont.

KÖZGAZDASÁG.

Gyümölcstenyésztés érdekében egy pár szó.

(Vége.)

Van minden vallásfelekezetnek papi és tanítói tanintézete, ott lehetne mint például: a dévai reál intézetben kertészeti szakoktatásra alkalmazni tanítót, ki a papi és tanítóságra készülőköt ezen kötelezett tantárgyban oktathatna. Ilyen lehetne p. o. Nagy-Enyeden a vinczellérképezdei igazgató is. Ilyen formán minden pap és tanító a kertészetből vizgát lenne köteles tenni, s hivatásával az áldást a fejlődő emberiség részére magával vinné a nép közé. Ez nem lenne kivihetetlen. S ha ennyire mehetnénk, a „községi falkola” könnyen előállhatna.

Mig pedig ezek valamikor előállhatnának, — addig is ott hol van alkalmas pap és tanító, mit nem lehetne elvégezni? Lehetetlen nincsen, de „ember kell a gátra,” azt mondja a példabeszéd.

Meg kell csak Kis-Küküllőmegyében Dombó község templom környezetét nézni: egy kopár dombon áll ott a templom, mely már úgy be van fásítva, hogy az ott utazó önkéntlenül is megnézi. Csak akarat kell!

A gazdasági tanintézetekbe sem pap, sem tanító-mester jövő pályájának tökéletesítése végett nem megyen; az olyan tanintézetekben végzett egyének hivatása egészen

másszerű, az olyanok is jó befolyással lehetnek az ily községi ügyekben.

Nagy városainkba a gyümölcs mennyire kapós, azt a példák igazolják, mert minden bevétel elkell, különösen kaposak a kora nyáriak: szép és jó eseresznye, a telieket úgy fizetik, hogy a természet kielégítve lehet mert jó faj alma, vagy körte fájának egy évi terméséből annyit kap, hogy ugyanazon fa helyének örökárát adják gyümölcseiért. — Pesten egy szép batulalma annyit, sőt többet ér egy narancsnál.*)

Hát mind ezen körülmények eléggé okadatolják e fontos czikket hazánkban felkarolni. Még csak van valami a fás vidékeken e részben töve, de mennyivel szomorítóbb itt Erdélyben csak a Mezőséget megtekintve némely község határain még fogvájónak sem kapni gazdasági eszközfát, de még járom páleza szegnek való sinesen. A lusta életnek szomorú képe ez. Nagy Magyarország sik alföldje is több helyen egy cseppel sem különb; olyan silány, hogy az utazó sajnálja a földet oly kopárnak látni, mint ha minden élet kihálva lenne. Az Isten a fűveket, fákat azért teremtette, hogy általuk az emberiség a földet teremtesse Kánaánna.

Hát tán csak nem telik el még ezer év, hogy ugy legyen, mint a hogy volt és van!

M.-Herepe, 1884. jan. 20. **Benkő Ferenc.**

Uj mezőgazdasági hitelintézet alapításával, mely telepitvényes bankkal lenne összekötve, foglalkoznak tekintélyes erdélyi földbirtokosok. Az intézet vezérelve a részvényesek, valamint a kölcsönvevők közt létesítendő érdekközösségen alapulna. A részvényesek a nyeresé-

*) E mondatot igazolom az Erd. Gazdasági-egylet t. titkárjával hírlapi közlés után, sőt személyes meggyőződésem után is; szerinte egy batul alma 8 kr, én pedig legszebb narancsat 5 kron vettem.

1/10-résztől lemondanának a kölcsönvevők javára, ezek viszont kötelesek lennének az élvezett kölcsön öt százalékat a kibocsátandó és nyereségekkel jutalmazott záloglevelek biztosítási alapjául átengedni, de ezen átengedett összeg a kölcsönvevők javára oly módon helyeztetik el, hogy attól a kamatok kamata is jár; ezenkívül az intézeti nyereségek 1/10 részében részesülnek és rossz évek esetében a javukra előírt összeg alapján újabb kölcsönt igényelhetnek. Továbbá bizonyos feltételek mellett a kölcsönrel terhelendő birtok felszerelésére is kölcsönt vehetnek föl. A betevők csekély kamatban részesülnek ugyan, de megkapják az intézeti nyereségek 1/10-ed részét, mely nyereségsorsolás alá jövő záloglevelekben fizetetik ki. — Az intézet telepitési osztálya nagyobb terjedelmű birtokokat venne és azokat parcellázná. A telepitvényesek bizonyos számú éveig, mint bérlők szerepelnének, azonban a bérösszeg fizetése akként kombinálnák, hogy a megállapított bérlési évek lejártá után a birtok a bérlő tulajdonába megy át. A birtokterületek vételéhez szükséges pénz kamatozó és sorsolás útján beváltandó telepitési hiteljegyek kibocsátása által teremtenék elő.

Szerkesztői üzenet.

Tisztelt munkatársainkat, levelezőinket és lapunk barátait kérjük lapunk érdekében dolgozataik és tudósításaik gyakoribb beküldésére.

N. Zs. Utrecht. Megbizását teljesítettük. Üdvözöljük. Várjuk a hollandi téli élet leírását.

Budapest. S—y Elek. Ne feledkezz meg a — patriáról!

„ I—y Gy—a. Miért hallgat oly soká?

„ Sz—o F—ez. Költeményei átdolgozandók.

M.—Régen. A beszély igen hosszú. Rövidebb és változatosabb kellene.

FELELŐS SZERKESZTŐSÉG:

Dr. MAGYARI KÁROLY.

TÖRÖK BERTALAN.

SZILÁGYI FARKAS.

ELADÓ-TULAJDONOS: WOKÁL JÁNOS.

Van szerencsém egész tisztelettel arról értesíteni, hogy a helyben Oberth József czég alatt sok év óta fennálló

gyógyszertár

hasznobérleti ideje letelvé, azt mint az Oberth örökösök megbízottja — s egyszersmind családtag — kezelés végett átvettem.

Kellő szakismeret, megfelelő tőke, valamint egyenes összeköttetésem a legelőkelőbb gyárak- és e nemű üzletekkel, lehetővé teszik a n. é. közönség becses igényeit, szakmám keretébe illő, minden czikkeken — u. m. **gyógy- és illatszerek, párisi és bécsi stb. pipere különlegességekben — a legjutányosabban kielégíteni.**

Kérem a fenti czég iránt eddig tanusított szives bizalmával jövőre is megajándékozni, s biztosítom, hogy azt **lelkiismeretes pontosság, szigorú felügyelet, kész és gyors szolgálat** által igazolandom.

Teljes tisztelettel:

Czerbes Frigyes,
okleveles gyógyszerész.

1—3

K ö n y v n y o m d a

Wokál János könyvárus és nyomdász Nagy-Enyeden.

Ajánlja a most, egészen ujonnan berendezett

KÖNYVNYOMDÁJÁT,

mely egy egész új nagy **gyorssajtóval** és a hozzá megkívántató betűkkel van ellátva. Elvállal mindennemű és nyelvű **könyvek, bármiféle rovatos ívek, körlevelek, árjegyzékek, számlák, nász-, gyász- és vigalmi jelentések, név- és meghívó jegyek, tánczrendek, gyógyszerári jelzetek, barom-utlevelek, vásár-czédulák, hirdetéymenyek, bármily nagyságu falragaszok, — szóval minden e szakmába vágó munkák izléses kiállítását.**

Különösen a **kir. közjegyzők, megyei s városi hatóságok és a községi előljáróságok, valamint takarékpénztárak** figyelmét bátor vagyok arra felhívni, hogy a hivatali szükségletekre megkívántató nyomtatványok gyors elkészítésére s a legelőkelőbb arszámításra különös súlyt fektetek. — **A községi bíróságok** részére szükséges nyomtatványokból raktárt tartok s azokból kis mennyiségben **koncz számra** is jutányos áron szolgálók. — Nemkülönbén ajánlom

kölcsön-könyvtáramat,

mely áll **3200** magyar és német könyvből. A beállítás mindennap megtörténhetik. A részvénydíj nagyon csekély. Vidéki olvasók előnyben részesülnek. Végül ajánlom jól berendezett

KÖNYVKÖTÉSZEZETEMET

melyben mindennemű könyvkötői munkák, egyszerű, valamint arany metszésű könyvek, új díszmunkák felvállaltatnak, jutányos áron és gyorsan elkészítetnek. ➔ Bővebb tájékozás végett megjegyezni kívánom, hogy a Pollák-féle nyomda nem létezik.

K ö l c s ö n - k ö n y v t á r

Nyomatott Wokál János gyorsátján Nagy-Enyeden.

KÖNYV- és ZENEMŰKERESKEDES

KÖNYVKÖTÉSZEZET